

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Quæst. XIII. Presbyteri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

ideò quòd essent præcipui Presbyterorum; vigilandi, ut hi Officio suo fungantur in celebratione Officii divini & Missæ; benedicendi Fontes; admittendi Pœnitentes; administrandi Extremam Unctionem Curatis aliisque Sacerdotibus ægrotis: tum colligere munera peculiaria Archipresbyteri Cathedralis; nempe, faciendi, absente Episcopo, quod Episcopus in hac Ecclesia fecisset, si fuisset præsens; imprimis celebrandi Missam solemnem, cumque hoc munere fungitur Episcopus, curandi, ut Sacerdotes ipsi intersint, ad obeundas functiones, quas iis assignaverit; denique munera specialia Archipresbytero Rurali; nempe, visitandi Parochos sui districtus, emendandi mores, & tollendi corruptelas à Sacerdotibus, aliis Clericis & Plebe. En observationes generales, quarum ope disponi & enucleari possunt REGULÆ XII. hujus *Quæstionis*. Ecce observationes speciales. Dicimus in *Primam*, quòd, secundum GONZALEM in *Cap. 1. de Offic. Archipresb. & 2.* Archipresbyteri nomen *Decanorum* acceperunt, ex eo quòd in Locis frequentibus 10. Presbyteris præfiebantur.

Dicimus in *Tertiam*, eundem Autorem *ibid. num. 1.* probare, hoc *Caput* Concilio *Toletano* attributum, desumptum esse ex Epistola S. ISIDORI ad LEUDIFREDUM & hæc verba; *ut Archipresbyter sciat, se subesse Archidiacono*, in illa deesse. (Plures alii antè & post illum annotaverunt, hanc Clausulam adjectam fuisse per manum Archidiaconorum amicam;) & *num. 3.* offendit, subjectionem Archipresbyteri Archidiacono, contrariam esse Canonibus & rationi, & fuisse introductam per usum provenientem ex hujus autoritate in Temporale, cujus ratione Archipresbyter ab eo penderat, & Canones vetustissimos, quibus hic usus confirmetur, ex Conciliis, aliisque monumentis Hispanicis fuisse desumptos.

Notamus in *Quartam*, Textus dicentes, Archipresbyterum vices Episcopi gerere absentis, aut impediti, loqui de Archipresbytero Cathedralis: & per munera ipsi, sub illo respectu, attributa, distinguuntur Canones, qui de illo loquuntur, ab aliis, qui de aliis Archipresbyteris sermonem faciunt.

Dicimus in *Quintam*, eam duobus verbis munera & Jura Archipresbyteri comprehendere; *Præst. Presbyteris & Presbyteralibus Officiis*. Collocari debuisset in fronte Regularum, in quibus de illis muneribus differitur: aliæ Regulæ simul junctæ exponunt illius sensum.

In *Sextam*, Archipresbyter Officio divino præest, unde fit, ut Collectam sive Orationem pronuntiet.

In *Septimam*, Cum sit Sacerdotum Caput, ipse præscribit Ordinem Communionis in Missa solemnè Episcopi, aut suâ.

Dicimus in *Octavam, Nonam & Decimam*, quòd propter eandem rationem invigilet eorum moribus, publicam celebret Missam, eam-ve committat in præcipuis Festis: statuat Officia Sacerdotum in Missa Episcopi. Verbum hoc *Missificante*, notabile est, propter vim suam & energiam.

In *Undecimam*, legendum esse Textum laudatum, in quo manera, quæ illa enumerat, cum suis circumstantiis referuntur.

Duodecima sola est, quæ mentionem expressam faciat Archipresbyteri Ruralis, & aperit originem nominis, *Plebanus*, Archipresbyterum denotantis, & ex eo ducti, quòd præsit numerosæ Plebi, à pluribus Curatis gubernatæ

QUÆST. XIII. PRESBYTERI.

Autor hîc multas congerit Regulas, quæ ad sequentem Quæstionem de *Parochis* pertinent. Talis est *Quinta*, quæ dicit, Presbyteros esse Senatum Episcopi; *Decima*, quæ jubet, Sacerdotem Plebis regimini præpositum, habere secum Clericum, à quo in Cantu, aliisque muneribus, adjuvetur; *Undecima*, quæ prohibet Sacerdotem, ad Missam suam alienum Patricianum admittere: *Decima Septima*, quæ jubet, ut

Presbyteri Sanctum Chrisma ab Episcopo accipiant: *Vicesima Secunda*, præcipiens, ut Sacerdos Hostias paratas habeat semper in ægrorum usum: *Vicesima Tertia*, constituendos esse Presbyteros in Castellis, Oppidulis, & Pagis, undè ab Episcopis differunt, qui solis Civitatibus præficiendi sunt: *Vicesima Nona* jubens, ut Episcopus Sacerdotem ordinans, ei tradat Ritualement, Librum Curialem.

Ordinando Regulas, quæ simplices Presbyteros respiciunt, post expositum eorum nomen atque ejus originem, loqui debuisset de illorum Ordinatione. Ideoque *Secunde* subijcere immediatè potuisset REGULAS XXIII. XXIV. XXVII. XXVIII. XXIX. quæ Ordinationem spectant, & dicunt, Sacerdotium non esse conferendum viro non baptisato, neque Subdiacono; Presbyterum Stola indutum esse debere in sua Ordinatione; Episcopum ei manus imponentem Orationem fundere debere; item debere ei tradere *Libellum Officialem*, quo intelligi potest tam Missalis, quam Ritualis, & tunc cerimonia hæc convenit Ordinationi simplicis Sacerdotis.

Loqui deinceps opus erat de ejus Obligationibus; videlicet, servandi continentiam, gerendi Stolam, non assistendi secundis nuptiis, dandi monitiones vitæ. Harum fit mentio in REG. III. IV. XII. XIII. XIV. XX. XXI.

Tunc, de Functionibus, quæ illis præcipiuntur, aut permittuntur, aut interduntur. De his differitur in REGULIS VI. VII. VIII. XVI. XVIII. XIX. quæ eum prohibent consecrare Virgines, Chrisma conficere, Pœnitentes publicos absolvere, Altaria consecrare, benedicere Populo, confirmare Pueros, Episcopo præsentem offerre, & distribuere panem sanctificatum in eadem circumstantiâ.

Inter hæc munera prohibita, primum licebat, cum ei assentiebatur Episcopus. *Can. 2. CAUS. XXVI. QUÆST. VI.* quem Autor laudat REG. VI. idem erat, quoad reconciliationem Pœnitentium *Can. 14. CAUS. XXVI. QUÆST. VI.* hæc etiam licita erat absente Episcopo, si cogeret necessitas, *ibid.* licebat Sacerdoti prædicare, etiam præsentem Episcopo *Can. 6. QUÆST. IX.* qui plurium aliorum Munerum Sacerdoti concessorum facit mentionem. Idem est de *Can. 6. ibid. & Can. 24. DIST. XCIV.* dicente, Presbyterum validè facere quicquid facit Episcopus, exceptâ Ordinatione, quod restringendum est ad eos Ordines, quæ sunt Institutionis Divinæ.

Idem dicendum quoad omnia munera, quæ Sacerdoti, non nisi præsentem Episcopo, interduntur; nam Canones, qui hanc circumstantiam notant, adjiciunt, contrarium obtinere Episcopo absente: vel saltem id indigent.

Quoad munera præcepta, dicendum est, hujus generis esse omnia, ad quæ adstringuntur, per sum Ordinationis Titulum; nempe Missam celebrare, Confessiones excipere, baptisare, Extremam Unctionem dare, Communionem administrare, aliaque similia, ad quorum nonnulla, Episcopi approbatione indigent.

Quod insinuat ab Autore REG. VI. Presbyterum Sanctum Chrisma, consentiente Episcopo, conficere posse; repugnat Canon laudato, qui contrarium expressè asserit.

QUÆST. XIV. Curati, seu Parochi.

Jungendæ sunt huic Quæstioni Regulæ præcedentes, quas ostendimus ad hanc pertinere. REGULÆ V. hic collectæ eximie sunt, respiciuntque dotes, quas illi Provisionis suæ tempore habere debent, nempe, Subdiaconatum, 25. annos inchoatos; ipsorum obligationes, quarum prima est residentia; promotio ad Sacerdotium intrâ annum sub pœnâ amissionis Parochiæ, extrâ Casus dispensationis, aut legitimi impedimenti. REG. IV. loquitur de hac obligatione, & quinque Exceptiones habet, quæ ad duas præfatas reducuntur. *Prima* Exceptionum Autoris cadit in pœnam